

Etablering på arbetsmarknaden eller fortsatta studier år 2018 efter gymnasieskola

I denna promemoria redogör vi för statistiken över etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2018 efter gymnasieskola. Statistiken publiceras också i tabeller på Skolverkets webbplats.

www.skolverket.se/skolutveckling/statistik/

Sammanfattning

- Bland ungdomar som tog yrkesexamen läsåret 2014/15 ökade andelen med etablerad ställning från 47 procent ett år efter till 64 procent tre år efter att de tog examen från ett yrkesprogram. Motsvarande andelar bland ungdomar med studiebevis på minst 2 500 poäng, men som inte tagit en gymnasieexamen, var 31 respektive 54 procent.
- Andelen män med en etablerad ställning tre år efter yrkesexamen var 71 procent jämfört med 54 procent bland kvinnor. Andelen högskolestuderande efter yrkesexamen var däremot högre bland kvinnor jämfört med män, 13 procent respektive 4 procent.
- Av alla som tog examen från ett högskoleförberedande program studerade drygt hälften, 54 procent, på högskola tre år efter gymnasieskolan. Bland ungdomar med studiebevis på minst 2 500 poäng, men som inte tagit en gymnasieexamen, studerade 12 procent på högskola tre år efter gymnasieskolan.
- Andelen kvinnor som var högskolestuderande tre år efter högskoleförberedande program var 57 procent, jämfört med 51 procent bland män. Andelen ungdomar som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter examen från ett högskoleförberedande program var däremot något högre bland män jämfört med kvinnor, 28 procent respektive 24 procent.
- En något större andel ungdomar som tog examen läsåret 2016/17 från en lärlingsutbildning var etablerade på arbetsmarknaden ett år efter jämfört med ungdomar som hade läst en skolförlagd utbildning. Ett år efter examen hade 58 procent av ungdomarna med lärlingsutbildning en etablerad ställning jämfört med 53 procent bland de som hade läst en skolförlagd utbildning.

Bakgrund

Om statistiken

I detta pm presenteras statistik över etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2018 efter gymnasieskola. Det centrala mått som används i statistiken är *etableringsstatus*.¹ I årets pm läggs fokus på uppgifter om etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde sin utbildning läsåret 2014/15. Statistik över etableringsstatus ett år efter lärlingsutbildning utgår ifrån ungdomar som tog examen från en lärlingsutbildning läsåret 2016/17.

I löpande text avrundas sifferuppgifter till tre informationsbärande siffror. Det betyder till exempel att 1 083 417 ungdomar anges som 1 080 000 ungdomar och att 13 128 ungdomar anges som 13 100 ungdomar. Alla beräkningar utgår dock från icke avrundade uppgifter.

Insamling av uppgifter

Statistiken över etableringsstatus avser kalenderår 2018. Statistiska centralbyrån (SCB) sammanställer uppgifterna på uppdrag av Skolverket. Måttet bygger på data från SCB:s LISA-databas² i vilken informationen hämtas från bland annat Sysselsättningsregistret, SCB:s Register över personer i utbildning och Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens händelsedatabas. Uppgifter om individernas skolgång kommer från Skolverkets register över elever i gymnasieskolan och betyg i gymnasieskolan. Bakgrundsinformation kommer från Registret över totalbefolkningen samt Utbildningsregistret hos Statistiska centralbyrån (SCB).

Beskrivning av populationen

Statistiken omfattar ungdomar som slutförde sin utbildning läsåret 2014/15 och var folkbokförda den 31 december 2018. Tabell 1 beskriver årets population.

¹ I bilaga 1 finns mer information om måttet etableringsstatus.

² Longitudinell integrationsdatabas för sjukförsäkrings- och arbetsmarknadsstudier. Individregistren är färdigställda cirka 16 månader efter mättidpunkt (31 december), vilket leder till en relativt lång eftersläpning för statistiken om etableringsstatus.

Tabell 1. Ungdomar som slutförde gymnasieskolan läsåret 2014/15, per programtyp.

	Totalt	Kvinnor (andel %)	Män (andel %)
Slutfört med examen	74 524	51,3	48,7
<i>Därav yrkesprogram</i>	25 033	41,2	58,8
<i>Därav högskoleförberedande program</i>	49 491	56,3	43,7
Slutfört med studiebevis på minst 2 500 poäng	8 774	38,8	61,2
<i>Därav yrkesprogram</i>	3 928	38,0	62,0
<i>Därav högskoleförberedande program</i>	4 846	39,4	60,6

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2A

I tabell 1 visas att ungefär 74 500 ungdomar slutförde gymnasieskolan med examen, medan 8 770 slutförde med studiebevis på minst 2500 poäng. Det var nästan dubbelt så många som slutförde med examen från ett högskoleförberedande program jämfört med från ett yrkesprogram, 49 500 respektive 25 000.

Statistik över etableringsstatus ett år efter lärlingsutbildning utgår ifrån ungdomar som tog examen från en lärlingsutbildning läsåret 2016/17. Den första kullen som det fanns tillförlitlig statistik om lärlingar för var de som slutförde läsåret 2015/16. Därför blir det först hösten 2021 möjligt att redovisa etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan.

Jämförbarhet över tid

År 2020 har SCB genomfört några mindre justeringar i måttet *etableringsstatus*. Justeringarna som har gjorts avser att förbättra kategoriseringen av studerande, för mer information se bilaga 1. I detta pm redovisas uppgifter om etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan, men även utvecklingen mellan ett och tre år efter. Det reviderade måttet används för samtliga tidpunkter och påverkar därmed inte denna jämförelse över tid.

Ungdomars etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier påverkas i hög grad av faktorer som till exempel det rådande konjunkturläget och arbetslöshetsnivåer. Vid tolkningen av statistiken är det därför viktigt att ha i åtanke att arbetsmarknadsläget skiljer sig över tid men även mellan olika regioner, program och inriktningar. Det är även viktigt att ha i åtanke att gymnasieskolans elever är ojämnt fördelade med avseende på tidigare grundskoleresultat. Yrkesprogrammets elevgrupp har lägre grundskolebetyg i genomsnitt, jämfört med de högskoleförberedande programmets elevgrupp, vilket gör att grupperna redan innan sina gymnasiestudier skiljer sig åt.

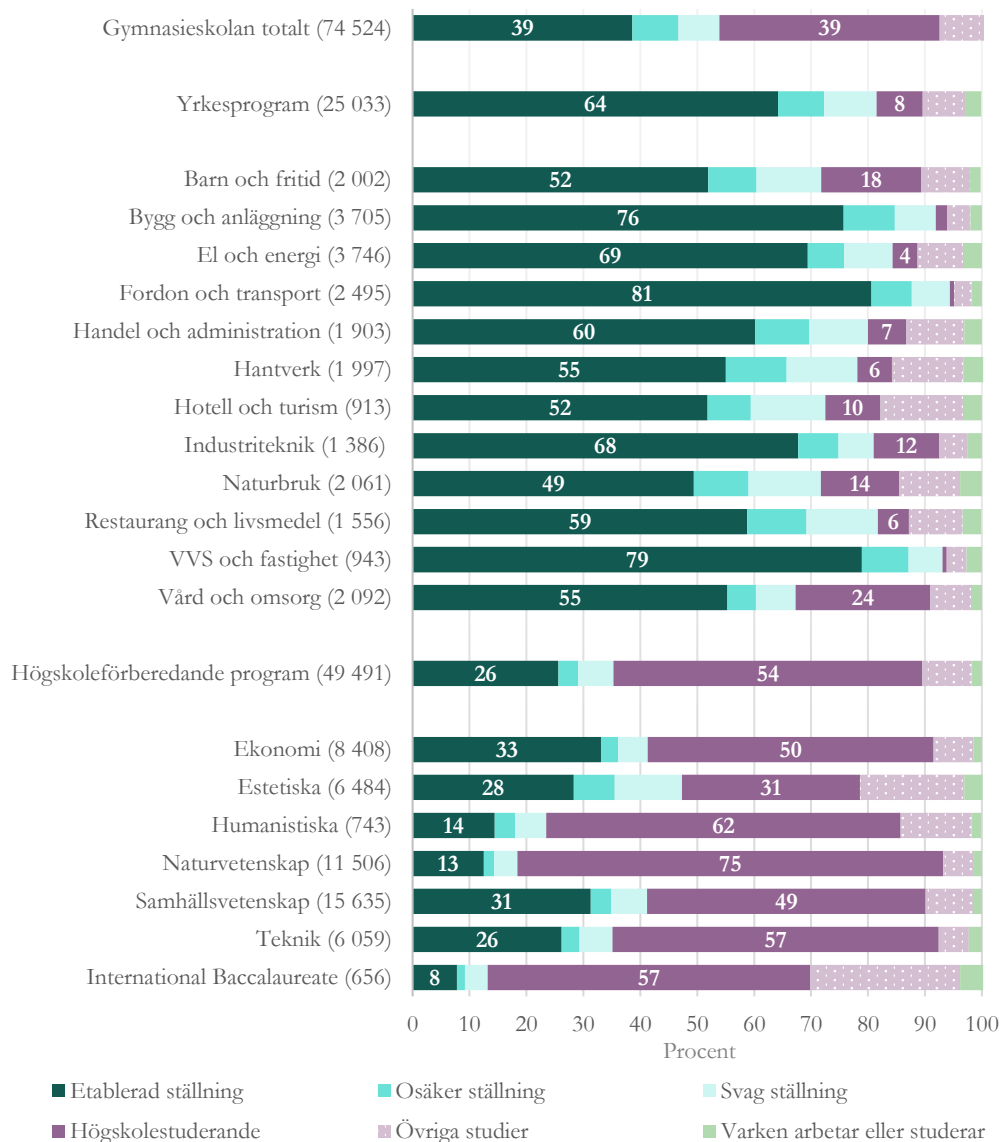
Statistiken har publicerats årligen av Skolverket sedan hösten 2014, då gällande ungdomar som hade läst enligt den tidigare regelverket Lpf 94. Uppgifter om

ungdomar som hade läst enligt Gy 2011 publicerades för första gången hösten 2017. Jämförelser mellan elever som läst enligt Lpf 94 och Gy 2011 bör inte göras på programnivå.

Etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan

Ungefär 8 av 10 ungdomar hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden eller var högskolestuderande tre år efter gymnasieskolan. I diagram 1 visas etableringsstatus per program tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde sina studier med examen läsåret 2014/15.

Diagram 1. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) per program tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2014/15. N = 74 524.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B

Diagrammet visar att av de 74 500 ungdomar som slutförde antingen yrkesprogram eller högskoleförberedande program hade 39 procent en etablerad ställning på arbetsmarknaden, medan 39 procent hade påbörjat högskolestudier.

Tre år efter yrkesprogram var andelen ungdomar med etablerad ställning på arbetsmarknaden 64 procent. Motsvarande andel bland ungdomar som läste högskoleförberedande program var 26 procent. Som förväntat var ungdomarna istället i större utsträckning högskolestuderande i denna grupp, 54 procent.

Av de 25 000 ungdomar som slutförde yrkesprogram var andelen med osäker eller svag ställning 8 respektive 9 procent, och andelen i övriga studier var 8 procent. I kategorin övriga studier ingår bland annat Komvux, yrkeshögskola och folkhögskola.³ För övriga 3 procent fanns ingen uppgift under året om arbetsinkomst eller studier.

I diagrammet visas att fordons- och transportprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet var de program där högst andel ungdomar hade en etablerad ställning tre år efter examen. Efter dessa program hade 8 av 10 ungdomar en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Näst högst andel med etablerad ställning fanns bland ungdomar med examen från bygg- och anläggningsprogrammet. Tre år efter detta program var det 3 av 4 ungdomar som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden. Det yrkesprogram som hade högst andel högskolestuderande var vård- och omsorgsprogrammet. Ungefär 1 av 4 ungdomar var högskolestuderande tre år efter examen från detta program.

Av de 49 500 ungdomar som slutförde högskoleförberedande program var andelen med osäker eller svag ställning 4 respektive 6 procent, och andelen i övriga studier var 9 procent. För övriga 2 procent fanns ingen uppgift under året om arbetsinkomst eller studier.

För ungdomar som tog examen från högskoleförberedande program var det vanligast att läsa på högskola efter naturvetenskapsprogrammet. I denna grupp var 3 av 4 högskolestuderande tre år efter examen. Det program där högst andel ungdomar hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden tre år efter var ekonomiprogrammet. Efter detta program hade en tredjedel av ungdomarna en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan hälften studerade på högskola tre år efter. En liknande fördelning återfanns även bland ungdomar som läst samhällsvetenskapsprogrammet. Efter estetiska programmet var 18 procent av ungdomar i övriga studier, där studier på folkhögskola ingår.⁴

³ För mer information om studerande se rikstabell 2E.

⁴ Ibid.

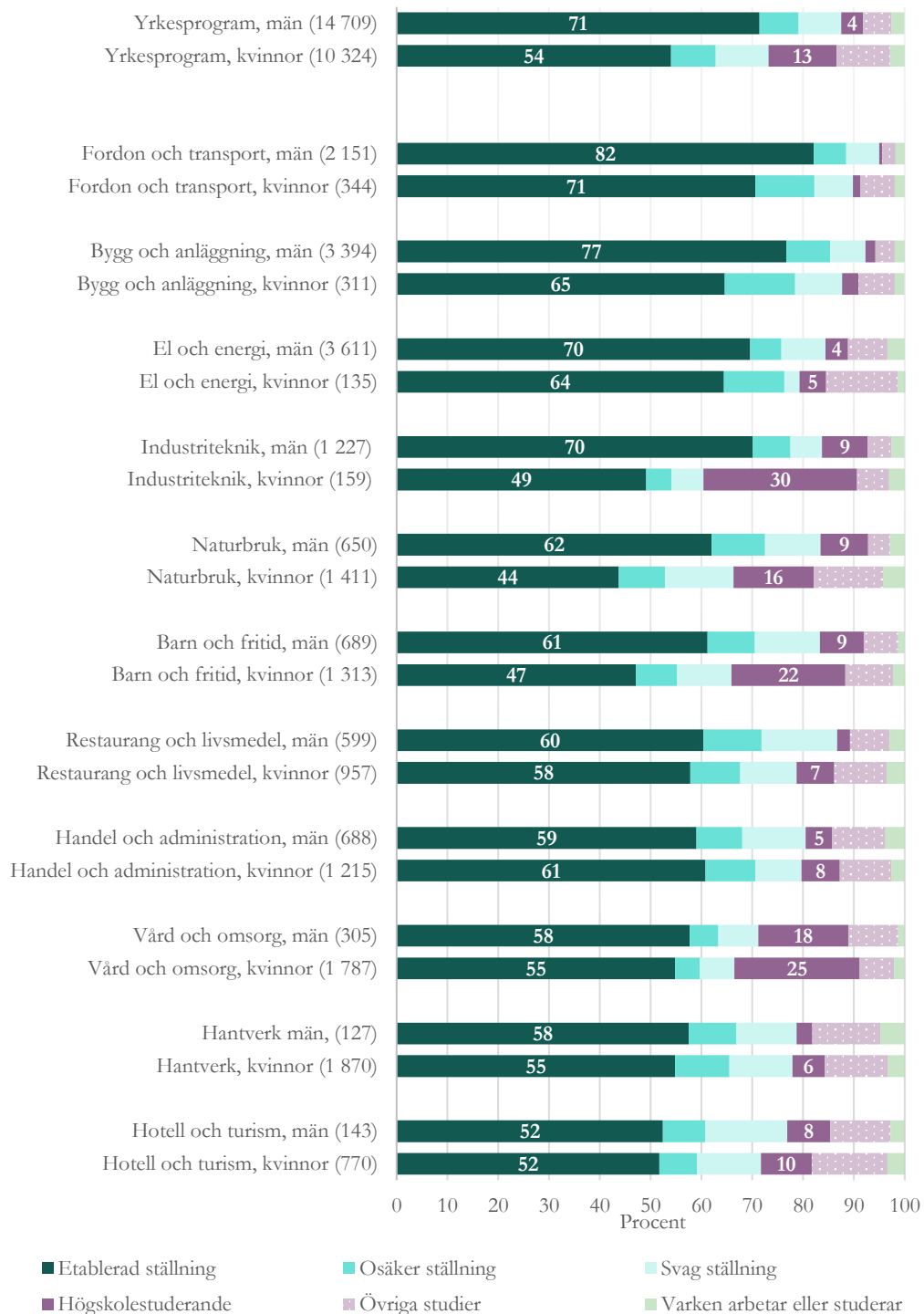
Yrkesprogram

I detta avsnitt fokuserar vi på etableringsstatus efter yrkesprogram.⁵ Vi redovisar könsskillnader, skillnader över tid efter examen respektive studiebevis på minst 2 500 poäng, skillnader mellan inriktningar, de vanligaste branscherna efter yrkesprogrammen samt etableringsstatus efter lärlingsutbildning.

Könsskillnader

Diagram 2 visar könsskillnader i etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan bland ungdomar som tog examen från ett yrkesprogram.

⁵ Här ingår både skolförlagd utbildning och lärlingsutbildning. I ett avsnitt längre fram särredovisas lärlingsutbildning.

Diagram 2. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen läsåret 2014/15. N = 25 033.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B. VVS- och fastighetsprogrammet finns inte med i diagrammet på grund av lågt antal.

Som visas i diagrammet var andelen män med en etablerad ställning på arbetsmarknaden högre än andelen kvinnor. Andelen män med en etablerad ställning var 71 procent jämfört med 54 procent bland kvinnor. Andelen högskolestuderande var däremot högre bland kvinnor jämfört med män, 13 procent respektive 4 procent. Könsfördelningen var generellt jämnare i de andra kategorierna, det var dock något högre andel kvinnor som var i övriga studier. Vid tolkning av könsskillnader per program bör man ha i åtanke att könsfördelningen på många yrkesprogram är mycket skev. Könsskillnader kan även finnas i fördelningen på inriktningar inom samma program. Vid låga antal kan underlaget vara mer osäkert och jämförelser bör därför göras med försiktighet.

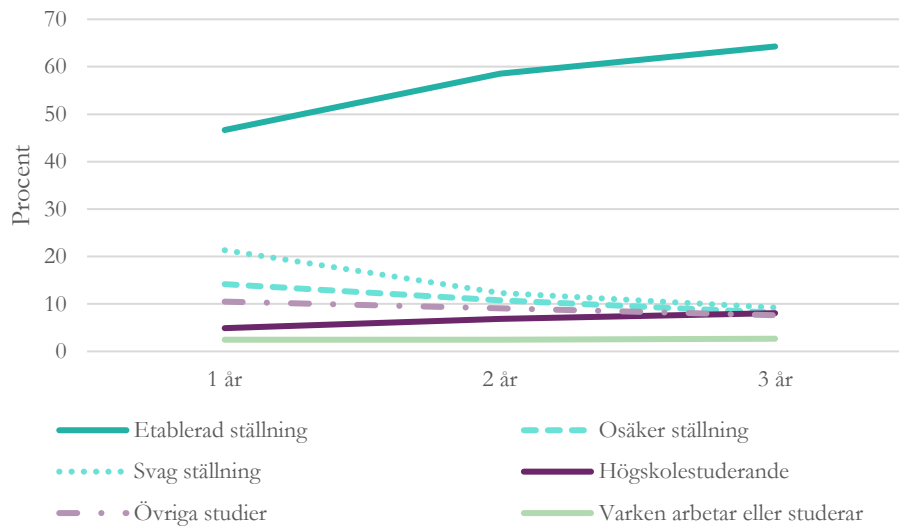
Könsskillnaderna i andelen ungdomar med etablerad ställning var störst bland ungdomar som tog examen från industritekniska programmet, naturbruksprogrammet och barn- och fritidsprogrammet (med reservation för att antalet kvinnor med examen från industritekniska programmet var lågt). Efter dessa program var det vanligare bland män att ha en etablerad ställning på arbetsmarknaden jämfört med kvinnor. Efter industritekniska programmet och barn- och fritidsprogrammet var det däremot vanligare bland kvinnor att läsa vidare på högskola. Samma mönster, om än i mindre utsträckning, fanns bland flera yrkesprogram, till exempel vård- och omsorgsprogrammet, restaurang- och livsmedelsprogrammet och naturbruksprogrammet. Samma mönster fanns däremot inte bland ungdomar som hade examen från bygg- och anläggningsprogrammet och fordons- och transportprogrammet. Efter dessa program var andelen män med en etablerad ställning högre jämfört med kvinnor, men bland kvinnor var det något vanligare än män att ha en osäker ställning på arbetsmarknaden eller vara i övriga studier. Samma mönster fanns bland ungdomar som hade examen från el- och energiprogrammet. Handels- och administrationsprogrammet var det enda program där andelen ungdomar med etablerad ställning var något större bland kvinnor än bland männen, 61 procent respektive 59 procent.

Etableringsstatus ett till tre år efter yrkesprogram

Här beskriver vi utvecklingen i etableringsstatus från ett till tre år efter yrkesprogram. Vi jämför ungdomar som tog examen och ungdomar som slutförde med studiebevis på minst 2 500 poäng. Gemensamt för båda grupperna var att andelen ungdomar med etablerad ställning ökade med tiden samtidigt som andelen med svag ställning minskade.

Diagram 3 visar etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen.

Diagram 3. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med examen läsåret 2014/15. N = 25 004.

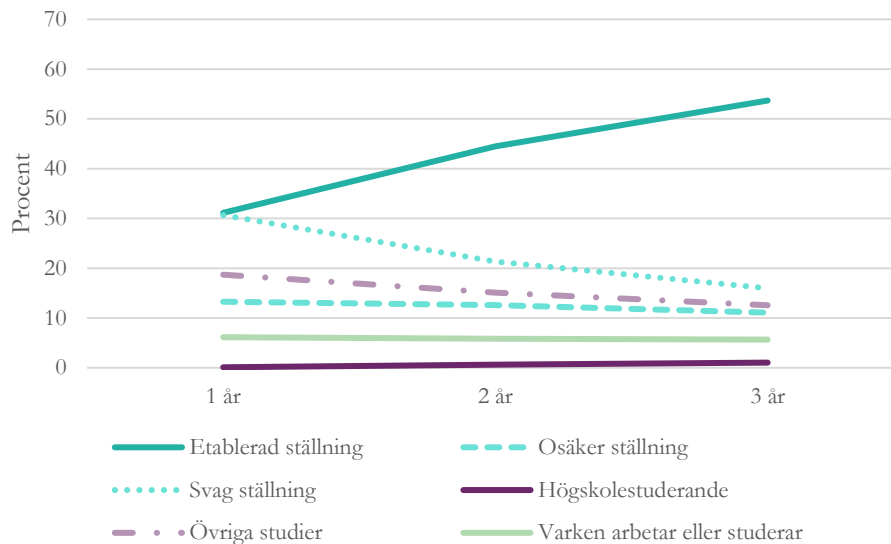

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2A för år 2018, tabell 2 för år 2016. Till diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2016 och/eller 2017. Det gäller ungefär 30 individer.

I diagram 3 visas att 64 procent av de 25 000 ungdomar som tog en yrkesexamen läsåret 2014/15 hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden efter tre år. Detta var en ökning med 17 procentenheter jämfört med ett år efter examen då andelen med etablerad ställning var 47 procent. Under samma tid minskade andelen ungdomar med svag eller osäker ställning. Andelen ungdomar med svag ställning minskade kraftigast, från 21 procent till 9 procent. Andelen ungdomar som var högskolestuderande var låg men ökade något över tid. Andelen ungdomar i övriga studier var däremot något högre men minskade marginellt över tid. Lägst andel var det i gruppen ungdomar som varken arbetade eller studerade, omkring 2 procent, och andelen var relativt konstant över tid.

Diagram 4 visar etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde yrkesprogram med studiebevis på minst 2 500 poäng. Det ska noteras att det är en betydligt mindre grupp sett till antal, ungefär 3 930 ungdomar.

Diagram 4. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde yrkesprogram med studiebevis på minst 2 500 poäng läsår 2014/15. N = 3 925.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2A för år 2018, tabell 2 för år 2016. Till diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2016 och/eller 2017. Det gäller ungefär 10 individer.

Som framgår av diagram 4 var det en liknande utveckling över tid för ungdomar som slutförde gymnasieskolan med studiebevis på minst 2 500 poäng som det var för ungdomar som slutförde med examen. I denna grupp var det 31 procent av ungdomarna som hade en etablerad ställning ett år efter gymnasieskolan jämfört med 47 procent bland ungdomar med examen. Andelen ungdomar med en etablerad ställning ökade över tid samtidigt som andelen med svag ställning minskade. Tre år efter gymnasieskolan var andelen ungdomar med en etablerad ställning 54 procent bland de som slutförde gymnasieskolan med studiebevis på minst 2 500 poäng. Detta var dock fortfarande en något lägre andel jämfört med andelen bland ungdomarna som slutförde med examen.

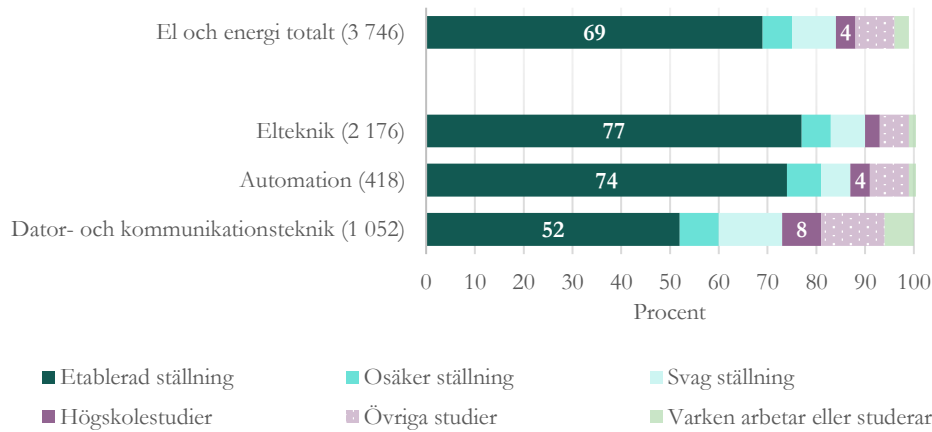
En jämförelse mellan diagram 3 och 4 visar även att andelen ungdomar i övriga studier och som varken arbetade eller studerade var något högre bland ungdomar med studiebevis jämfört med ungdomar med examen. Det var väldigt få ungdomar som var högskolestuderande bland de som hade studiebevis på minst 2 500 poäng efter yrkesprogram.

Skillnader inom program

Här ger vi exempel på hur etableringsstatus kan variera mellan programmens olika inriktningar. Som exempel presenteras här ett av de yrkesprogrammen med störst variation mellan inriktningarna.

Diagram 5 visar etableringsstatus per inriktning tre år efter el- och energiprogrammet. För uppgifter om samtliga inriktningar på yrkesprogram se rikstabell 2C.

Diagram 5. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter el- och energiprogrammet, per inriktning. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2014/15.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2C. Inriktningen *energiteknik* finns inte med i diagrammet på grund av lågt antal.

I diagram 5 visas etableringsstatus per inriktning för ungdomar som tog examen från el- och energiprogrammet. Bland de 2 180 ungdomar som tog examen från inriktningen *elteknik* var andelen ungdomar med etablerad ställning 77 procent tre år efter examen. Motsvarande andel bland ungdomar som tog examen från inriktningen *dator- och kommunikationsteknik* var 52 procent. I den sistnämnda gruppen var det istället en något högre andel med svag ställning, 13 procent jämfört med 7 procent.

Vanligaste branscherna tre år efter yrkesprogram

I tabell 2 visas de vanligaste branscherna per program för ungdomar tre år efter att de tog yrkesexamen.

Tabell 2. Vanligaste branscherna tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar med examen från ett yrkesprogram och som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden år 2018.

Program	Antal med etablerad ställning på arbetsmarknaden	Vanligaste branscherna per program
Barn och fritid (BF)	1 040	Utbildningsväsendet (37 %), Vård och omsorg, socialtjänst (17 %)
Bygg och anläggning (BA)	2 804	Byggindustri (67 %), Tillverkningsindustri (9 %)
El och energi (EE)	2 601	Byggindustri (45 %), Tillverkningsindustri (16 %)
Fordon och transport (FT)	2 010	Transport- och magasineringsföretag (29 %), Handel m.m. (28 %)
Handel och administration (HA)	1 145	Handel m.m. (46 %), Tillverkningsindustri (11 %)
Hantverk (HV)	1 098	Handel m.m. (29 %), Kultur, nöje och fritid m.m. (20 %)
Hotell och turism (HT)	473	Hotell och restauranger (27 %), Handel m.m. (21 %)
Industri teknik (IN)	938	Tillverkningsindustri (67 %), Företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik m.m. (11 %)
Naturbruk (NB)	1 019	Jordbruk, skogsbruk och fiske (21 %), Handel m.m. (15 %)
Restaurang och livsmedel (RL)	915	Hotell och restauranger (40 %), Handel m.m. (18 %)
VVS och fastighet (VF)	744	Byggindustri (59 %), Tillverkningsindustri (11 %)
Vård och omsorg (VO)	1 156	Vård och omsorg, socialtjänst (81 %), Utbildningsväsendet (5 %)

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2F

Kommentar: Bransch redovisas utifrån definitionen enligt SNI 2007 (2-ställig kod), en standard för svensk näringsgrensindelning. För fullständiga kategorinamn se bilaga 2. Det kan vara värt att notera att serviceverkstäder för motorfordon och motorcyklar ingår i kategorin Handel m.m.

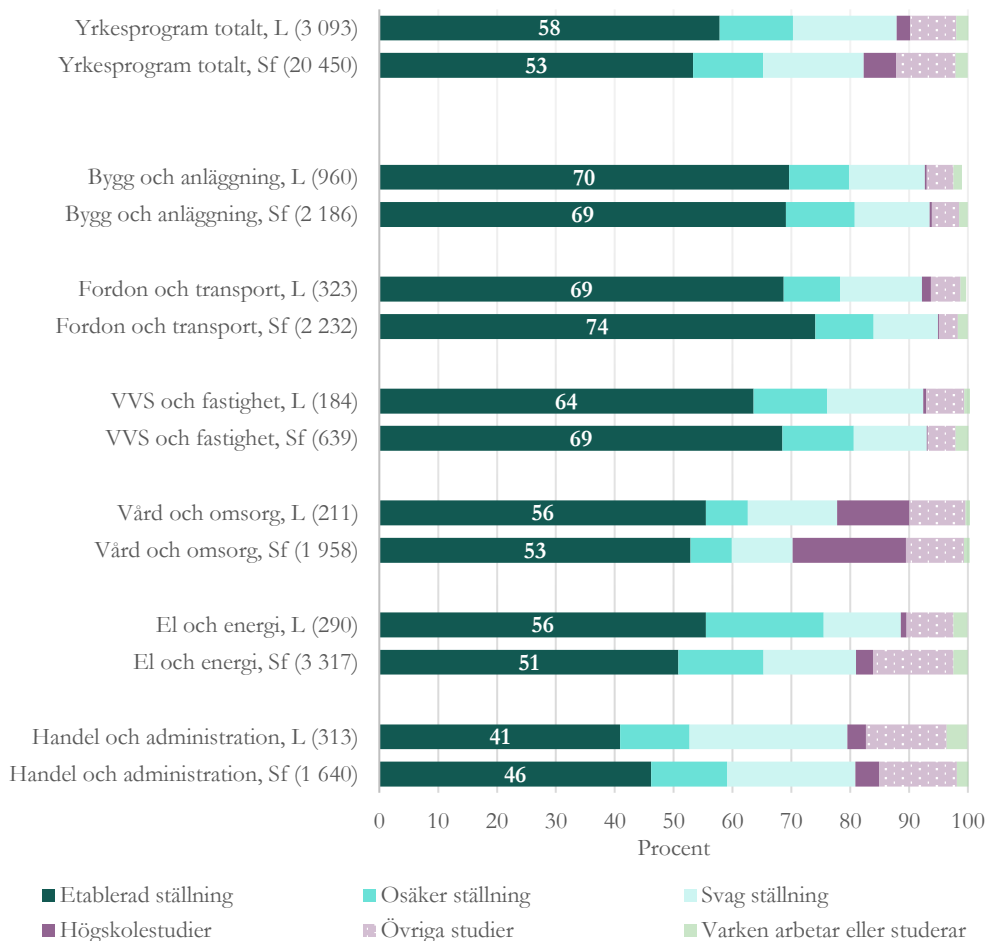
Det som framgår av tabell 2 är bland annat att ungdomar som tog examen från bygg- och anläggningsprogrammet, el- och energiprogrammet och VVS- och fastighetsprogrammet arbetade i stor utsträckning inom byggindustrin eller tillverkningsindustrin tre år efter examen. Ungdomar som tog examen från vård- och omsorgsprogrammet arbetade i stor utsträckning inom vård- och omsorgsbranschen.

Etableringsstatus ett år efter lärlingsutbildning

I detta avsnitt redovisas etableringsstatus ett år efter examen från lärlingsutbildning läsåret 2016/17. Den första kullen som det fanns tillförlitlig statistik om lärlingar för var de som slutförde läsåret 2015/16. Därför blir det först hösten 2021 möjligt att redovisa etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan.

I diagram 6 jämför vi etableringsstatus efter examen från lärlingsutbildning och skolförlagd utbildning. Diagrammet visar etableringsstatus för de program där antalet ungdomar var tillräckligt stort för att presentera i diagram. För uppgifter om samtliga yrkesprogram se rikstabell 1F.

Diagram 6. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett år efter lärlingsutbildning respektive skolförlagd utbildning, per program. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2016/17.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 1F. L: Lärlingsutbildning, Sf: Skolförlagd utbildning

Från diagrammet ser vi att 3 100 ungdomar tog en yrkesexamen från en lärlingsutbildning jämfört med de 20 500 som tog examen från en skolförlagd utbildning. Bland de som tog examen från en lärlingsutbildning var andelen med etablerad ställning något högre jämfört med ungdomar som hade examen från en skolförlagd utbildning. Andelen var 58 respektive 53 procent. Störst skillnad mellan lärlingsutbildning och skolförlagd utbildning var det för el- och energiprogrammet, där andelen med etablerad ställning var 56 procent respektive 51 procent.

På en del program var andelen ungdomar med etablerad ställning högre bland ungdomar som läste en lärlingsutbildning jämfört med ungdomar som läste en skolförlagd utbildning. Andelen med etablerad ställning var dock på flera program högre bland ungdomar som hade läst skolförlagd utbildning. Eftersom det är betydligt färre ungdomar som läser lärlingsutbildning blir det underlaget mer osäkert. Fördelningen av andelen elever per inriktning skiljer sig också från skolförlagd utbildning och etableringsstatus varierar mellan inriktningar på samma program, som vi tidigare har visat. Jämförelser mellan lärlingsutbildning och skolförlagd utbildning behöver därför göras med viss försiktighet.

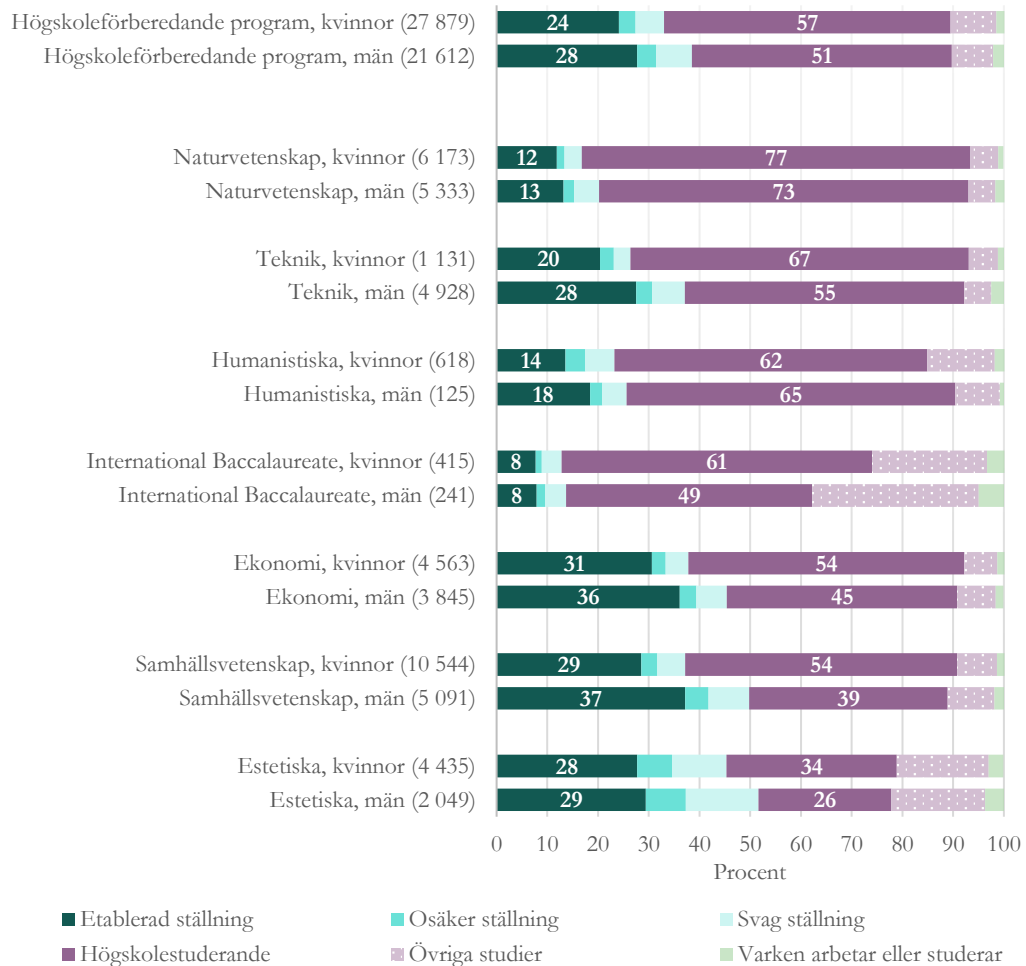
Högskoleförberedande program

I detta avsnitt fokuserar vi på etableringsstatus efter högskoleförberedande program. Vi redovisar för könsskillnader, skillnader över tid efter examen respektive studiebevis på minst 2 500 poäng, skillnader mellan inriktningar, samt de vanligaste ämnen bland ungdomar som studerade på högskola.

Könsskillnader

Diagram 7 visar könsskillnader i etableringsstatus tre år efter gymnasieskolan bland ungdomar som tog examen från högskoleförberedande program.

Diagram 7. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen läsåret 2014/15. N = 49 491.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2B

Som visas i diagrammet var andelen kvinnor som var högskolestuderande högre jämfört med andelen män. Andelen kvinnor som var högskolestuderande var 57 procent jämfört med 51 procent bland män. Andelen ungdomar som hade en etablerad ställning på arbetsmarknaden var däremot något högre bland män jämfört med kvinnor, 28 procent respektive 24 procent. Könsfördelningen i övriga kategorier var generellt jämnare.

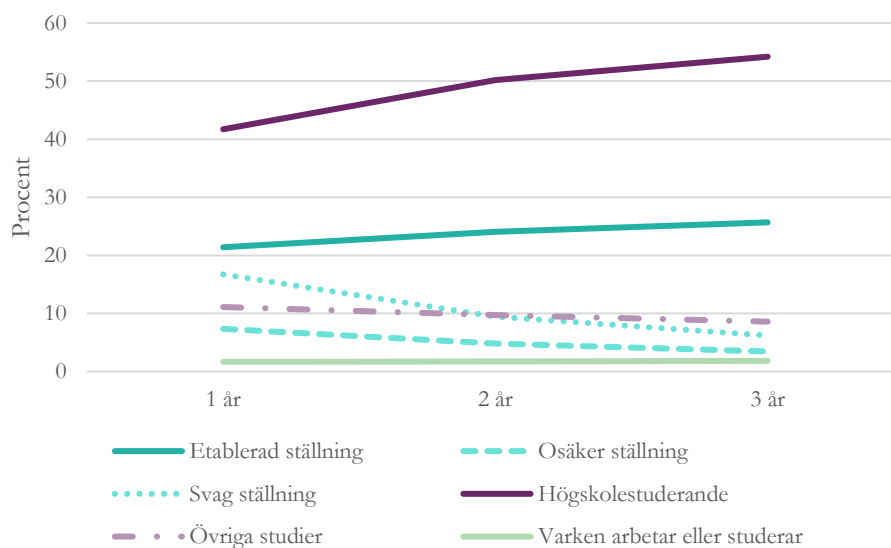
Det var generellt sett samma mönster på alla högskoleförberedande program. Störst skillnad mellan könen fanns bland ungdomar med examen från samhällsvetenskapsprogrammet. Efter det programmet studerade 54 procent av kvinnorna på högskola medan 39 procent studerade bland männen. Samtidigt hade 37 procent av männen en etablerad ställning på arbetsmarknaden medan andelen bland kvinnorna var 29 procent.

Etableringsstatus ett till tre år efter högskoleförberedande program

Här beskriver vi utvecklingen i etableringsstatus från ett till tre år efter högskoleförberedande program. Vi jämför etableringsstatus bland ungdomar som tog examen med etableringsstatus bland ungdomar som slutförde med studiebevis på minst 2500 poäng läsåret 2014/15.

Diagram 8 visar etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen.

Diagram 8. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med examen läsåret 2014/15. N = 49 378.

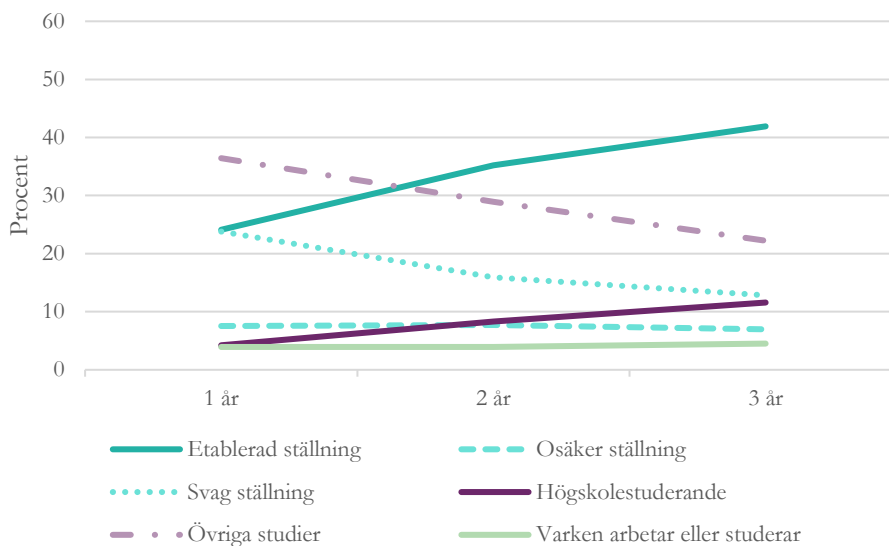

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2A för år 2018, tabell 2 för år 2016. Till diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2016 och/eller 2017. Det gäller ungefär 100 individer.

I diagram 8 visas att 54 procent av de 49 400 ungdomar som tog examen från ett högskoleförberedande program studerade på högskola tre år efter gymnasieskolan. Det var en ökning med 12 procentenheter jämfört med andelen i högskolestudier ett år efter examen. Andelen med en etablerad ställning ökade med 5 procentenheter, från 21 procent till 26 procent. Andelen med osäker eller svag ställning minskade med åren. Minskningen var kraftigast för andelen med svag ställning, som minskade från 17 till 6 procent.

Diagram 9 visar etableringsstatus ett till tre år efter gymnasieskolan för ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med studiebevis på minst 2500 poäng.

Diagram 9. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) ett till tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med studiebevis på minst 2 500 poäng läsår 2014/15. N = 4 837.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2A för år 2018, tabell 2 för år 2016. Till diagrammet exkluderas uppgifter för ungdomar som saknade uppgifter om etableringsstatus för år 2016 och/eller 2017. Det gäller ungefär 10 individer.

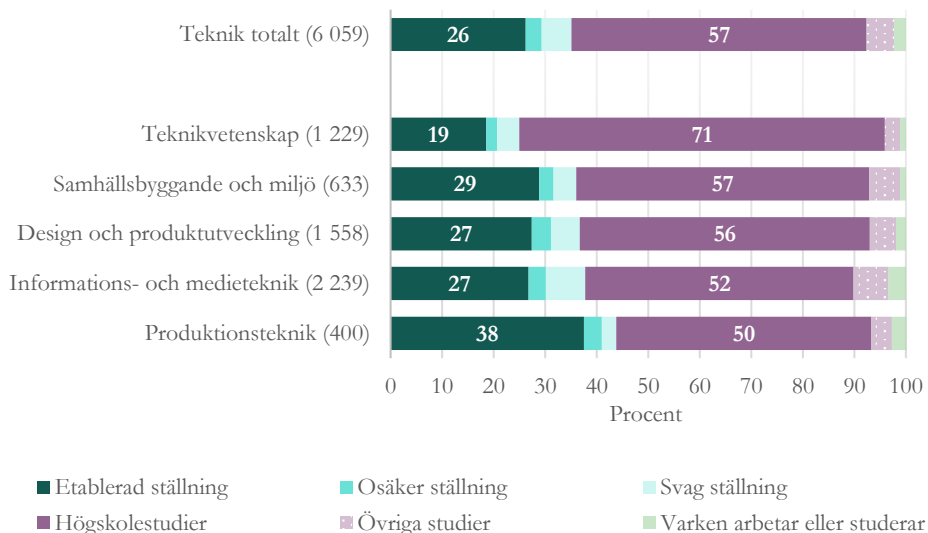
I diagrammet ser vi att utvecklingen över tid ser annorlunda ut bland de 4 840 ungdomar som slutförde högskoleförberedande program med studiebevis på minst 2 500 poäng. Det beror huvudsakligen på att ungdomarna studerade på högskola i mycket mindre utsträckning. För denna grupp har det istället skett en kraftig ökning över tid av andelen ungdomar med etablerad ställning, från 24 procent ett år efter till 42 procent tre år efter. Samtidigt har andelen ungdomar med svag ställning minskat med 11 procentenheter, från 24 procent ett år efter till 13 procent tre år efter gymnasieskolan. Andelen ungdomar i övriga studier har minskat gradvis under åren, från 36 procent till 22 procent. I kategorin övriga studier ingår bland annat Komvux, yrkeshögskola och folkhögskola. Minskningen sammanfaller med att andelen som läser på högskola ökar under tiden från 4 till 12 procent.

Skillnader inom program

Här ger vi exempel på hur etableringsstatus kan variera mellan programmens olika inriktningar. Som exempel presenteras här ett av de högskoleförberedande programmen med störst variation mellan inriktningarna.

Diagram 10 visar etableringsstatus per inriktning tre år efter teknikprogrammet. För uppgifter om samtliga inriktningar på högskoleförberedande program se rikstabell 2D.

Diagram 10. Etableringsstatus (andel ungdomar i procent) tre år efter teknikprogrammet, per inriktning. Ungdomar som slutförde med examen läsåret 2014/15.

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2D

I diagrammet visas att ungdomar som tog examen från inriktningen *teknikvetenskap* läste vidare på högskola i högst utsträckning. Det var 71 procent i denna grupp som var högstskolestuderande tre år efter examen. Det kan jämföras med 50 procent bland ungdomar som tog examen från inriktningen *produktionsteknik*. Dessa ungdomar var istället i högre utsträckning etablerade på arbetsmarknaden.

Vanligaste högstskolestudierna tre år efter högstskoleförberedande program

Tabell 3 visar de vanligaste högstskolestudierna efter respektive program bland ungdomar som tog examen och läste på högskola tre år efter examen.

Tabell 3. Vanligaste högstskolestudierna tre år efter gymnasieskolan. Ungdomar med examen från ett högstskoleförberedande program och som studerade på högskola år 2018.

Program	Antal som var högstskolestuderande	Vanligaste högstskolestudierna per program
Ekonomi (EK)	4 224	Samhällsvetenskap, juridik m.m. (70 %), Pedagogik och lärarutbildning (7 %)
Estetiska (ES)	2 028	Humaniora och konst (28 %), Pedagogik och lärarutbildning (24 %)
Humanistiska (HU)	462	Humaniora och konst (34 %), Samhällsvetenskap, juridik m.m. (32 %)
Naturvetenskap (NA)	8 610	Teknik och tillverkning (40 %), Hälso- och sjukvård samt social omsorg (24 %)
Samhällsvetenskap (SA)	7 640	Samhällsvetenskap, juridik m.m. (45 %), Hälso- och sjukvård samt social omsorg (18 %)
Teknik (TE)	3 470	Teknik och tillverkning (64 %), Samhällsvetenskap, juridik m.m. (12 %)

Källa: Gymnasieskolan, Efter gymnasieskolan, tabell 2G

I tabell 3 framgår det att av de kring 16 000 ungdomar som studerade på högskola tre år efter naturvetenskaps- och samhällsvetenskapsprogrammet läste de flesta inom *teknik och tillverkning* respektive *samhällsvetenskap, juridik m.m.* Detta förklarar att dessa studieområden var de vanligaste efter alla högskoleförberedande program totalt. Av de 4 220 som studerade på högskola tre år efter ekonomiprogrammet läste 7 av 10 inom *samhällsvetenskap, juridik m.m.*, där ämnena nationalekonomi, ekonomisk historia samt företagsekonomi ingår.

Statistikredovisningen på Skolverkets webbplats

De tabeller som uppgifterna är hämtade från hittar du på Skolverkets webbplats. www.skolverket.se/skolutveckling/statistik.

- › Sök statistik › [skolform] › [statistikområde]
- › [läsår, termin, år] › [Tabell XX].

Bilaga 1 – Etableringsstatus

Det centrala mått som används i statistiken är *etableringsstatus*. I tabell 1 visas mer information om definitionerna som gäller för de olika kategorierna.

Tabell 1. Villkor för kategorisering av personer enligt etableringsmålet.

Status	Definition
Etablerad på arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none">Förvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsenSysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definition (november månad)Ingen förekomst av arbetslöshet på hel-/deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier under året
Osäker ställning på arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none">Förvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen och upp till den övre inkomstgränsenInte klassificerad som studerande ELLERFörvärvsinkomst på minst den övre inkomstgränsen och minst ett av följande villkor: a) Under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, upp till 274 dagar, b) Inte klassificerad som sysselsatt enligt sysselsättningsregistrets definitionInte klassificerad som studerande
Svag ställning på arbetsmarknaden	<ul style="list-style-type: none">Förvärvsinkomst upp till den lägre inkomstgränsenInte klassificerad som studerande ELLERFörvärvsinkomst på minst den lägre inkomstgränsen samt under året förekomst av arbetslöshet på hel- eller deltid eller arbetsmarknadspolitiska åtgärdsstudier, mer än 274 dagarInte klassificerad som studerande
Högskolestuderande	<ul style="list-style-type: none">Registrerad på högskolans grundutbildning vårterminen eller höstterminen och har erhållit någon form av studiemedel samma år och/eller har avklarade högskolepoäng samma år⁶Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden ELLERRegistrerad på högskolans forskarutbildning vårterminen eller höstterminenInte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden
Övriga studier	<ul style="list-style-type: none">Erhållit någon form av studiemedel under aktuellt år eller har avklarade poäng från komvux under aktuellt år⁷Inte klassificerad som etablerad på arbetsmarknaden eller högskolestuderande
Varken arbete eller studier	<ul style="list-style-type: none">Avsaknad av förvärvsinkomst aktuellt årInte klassificerad som studerande

Inkomstgränserna för åren 2014, 2016 och 2018:

- 2014: Lägre inkomstgräns 155 300 kr, högre inkomstgräns 183 600 kr
- 2016: Lägre inkomstgräns 162 300 kr, högre inkomstgräns 191 800 kr
- 2018: Lägre inkomstgräns 171 300 kr, högre inkomstgräns 202 400 kr

⁶ Villkoret att ha avklarade poäng är nytt för måttet etableringsstatus från och med i år.

⁷ Ibid.

Ändringar i måttet

År 2020 har SCB genomfört några mindre revideringar av måttet etableringsstatus. Dessa innebär att:

- Gränsen för studiemedel för kategorin *övriga studier* justerades för att kunna likna villkoret för högskolestuderande. För både kategorierna gäller nu att individen ska få studiemedel (studiemedel>0) för att den ska kategoriseras som studerande. Detta för att det skulle vara samstämmigt mellan de två kategorierna.
- Utöver att studiemedel är ett villkor för att kunna klassificeras som högskolestuderande eller komvuxstuderande används nu även avklarande poäng som villkor. Detta för att fånga upp ungdomar som studerar utan att ta emot studiemedel.

Revideringen påverkar inte andelen ungdomar med etablerad ställning, den är oförändrad vid framställning av resultat från det tidigare och det reviderade måttet. Revideringen medför dock att andelen ungdomar som har en svag eller osäker ställning på arbetsmarknaden blir något lägre jämfört med före revideringen, medan andelen i gruppen övriga studier blir något högre. Även andelen som varken arbetar eller studerar är något lägre. Förändringar i resultaten för ungdomar som slutförde med examen är marginell, men något större för gruppen ungdomar som slutförde med studiebevis på minst 2 500 poäng. I synnerhet påverkas resultaten för ungdomar som har studiebevis på minst 2 500 poäng från ett högskoleförberedande program. I denna grupp är andelen i övriga studier högre utifrån det reviderade måttet jämfört med innan.

Bilaga 2: Fullständiga kategorinamn för bransch

I tabell 2 redovisas bransch utifrån definitionen enligt SNI 2007 (2-ställig kod), en standard för svensk näringsgrensindelning. Uppgifterna hämtas ursprungligen från SCB:s LISA-register.

Fullständiga kategorinamn:

01	Jordbruk, skogsbruk och fiske
02	Tillverkningsindustri; gruvor och mineralutvinningsindustri
03	El-, gas- och värmeverk; vatten- och reningsverk; anläggningar för avfallshantering, återvinning och sanering
04	Byggindustri
05	Handel; serviceverkstäder för motorfordon och motorcyklar
06	Transport- och magasineringsföretag
07	Hotell och restauranger
08	Informations- och kommunikationsföretag
09	Kreditinstitut och försäkringsbolag m.m.
10	Fastighetsbolag och fastighetsförvaltare
11	Företag inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik; företag inom uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster
12	Civila myndigheter och försvaret
13	Utbildningsväsendet
14	Enheter för vård och omsorg, socialtjänst
15	Enheter för kultur, nöje och fritid; andra serviceföretag m.m.
99	Okänd bransch